

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 8Sžf/25/2015
Identifikačné číslo spisu: 6014201028
Dátum vydania rozhodnutia: 30.03.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Jaroslava Fúrová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:6014201028.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jaroslavy Fúrovej a členov senátu Mgr. Petra Melichera a JUDr. Eleny Kováčovej, v právnej veci žalobcu: PLAST - MONT, s. r. o., so sídlom Pekárenská 2, Lučenec, zastúpeného JUDr. Andreou Balážikovou, PhD., advokátkou, so sídlom Kármana 22/A, Lučenec, proti žalovanému: Úrad pre reguláciu sieťových odvetví, Regulačná rada, so sídlom Bajkalská 27, P. O. BOX 12, Bratislava, zastúpeného JUDr. Milošom Kvasňovským, advokátom, so sídlom Dunajská 32, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č.: 24/11807/14/RR zo dňa 25.06.2014, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 23S/155/2014 - 102 zo dňa 19.11.2014, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 23S/155/2014-102 zo dňa 19. novembra 2014 v časti výroku II. p o t v r d z u j e a v časti výrokov I. a III. m e n í t a k, že rozhodnutie žalovaného č. 24/11807/14/RR zo dňa 25. júna 2014 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a ďalšie konanie.

Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi náhradu trov právneho zastúpenia v sume 148,22 € a náhradu iných trov konania 170 €, na účet jeho právnej zástupkyne, do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

Odôvodnenie

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Banskej Bystrici zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti v záhlaví označeného rozhodnutia žalovaného zamietajúceho odvolanie žalobcu a potvrdzujúceho prvostupňové rozhodnutie Úradu pre reguláciu sieťových odvetví č. 1810/2014/E-OZ zo dňa 05.03.2014 (oprava vykonaná rozhodnutím č. 1810/2014/E-OZ), ktorým určil pre regulovaný subjekt - žalobcu na obdobie od roku 2014 do 03.07.2027 pevnú sumu elektriny pre stanovenie doplatku vo výške 119,11 Eur/MWh, vyrobenej zo slnečnej energie v zariadení výrobcu elektriny Fotovoltická elektrárň Lučenec 3027, s celkovým inštalovaným výkonom 99,225 kW, nachádzajúcej sa na streche

budovy súpis. č. 3027 s adresou R. X, S., v kat. úz. S. na pozemku s parc. č. 1257/4. Krajský súd zároveň zamietol návrh žalobcu na prerušenie konania a žalobcovi náhradu trov konania nepriznal.

V odôvodnení rozsudku uviedol, že podstatou pre vyriešenie sporu medzi účastníkmi konania v danom prípade bolo to, či dokladom o úspešnom vykonaní funkčnej skúšky je dátum ukončenia funkčnej skúšky uvedený v bode 12. Protokolu o funkčnej skúške pripojenia zariadenia výrobcu elektriny do sústavy SSE-D (ďalej v texte len „protokol“), t.j. 28.06.2011 (správne má byť 28.06.2012), keď by žalobcovi v zmysle § 11a ods. 1 písm. b/ vyhlášky č. 225/2011 Z. z. za jednu MWh patrilo 194,54 €, alebo pre posúdenie veci je rozhodujúci bod 13. Protokolu o funkčnej skúške „Dátum ukončenia funkčnej skúšky (platnosť protokolu od)“ a „Bez tohto podpisu je protokol neplatný“, a či sa týmto ustanovením jednoznačne vyjadrila záväznosť bodu 13. tohto protokolu, čo do platnosti protokolu a určenia dátumu uvedenia zariadenia výrobcu elektriny do prevádzky. Záverečný protokol bol podpísaný dňom 04.07.2012 a v takomto prípade by bola stanovená cena elektriny vo výške 119,11 € bez DPH za MWh.

Konštatoval, že predmetom súdneho preskúvacieho konania v danej veci bolo posúdenie základnej otázky, či zariadenie žalobcu na výrobu elektriny vyrobenej z obnoviteľných zdrojov energie bolo uvedené do prevádzky po 01.07.2012, kedy pre cenu elektriny platilo ustanovenie § 11a ods. 1 písm. b/ vyhlášky Úradu pre reguláciu sieťových odvetví č. 225/2011 Z. z., ktorou sa ustanovuje cenová regulácia v elektroenergetike v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška č. 225/2011 Z. z.“), alebo pred 01.07.2012, kedy pre cenu elektriny platilo ustanovenie § 11 ods. 1 písm. b/ uvedenej vyhlášky.

Pri posudzovaní pojmu „funkčná skúška“ vychádzal krajský súd z ustanovenia § 5 ods. 14 zákona č. 309/2009 Z. z. o podpore obnoviteľných zdrojov energie a vysoko účinnej kombinovanej výroby a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej aj „zákon o podpore obnoviteľných zdrojov energie“ alebo „zákon č. 309/2009 Z. z.“), podľa ktorého prevádzkovateľ distribučnej sústavy, do ktorého sústavy má byť zariadenie výrobcu elektriny pripojené, je povinný vykonať funkčnú skúšku do 30 dní odo dňa doručenia žiadosti od výrobcu elektriny. Ak zariadenie výrobcu elektriny spĺňa technické podmienky na pripojenie do sústavy, prevádzkovateľ distribučnej sústavy vydá výrobcovi elektriny doklad o úspešnom vykonaní funkčnej skúšky do 10 dní odo dňa jej vykonania. Funkčná skúška sa nevyžaduje, ak zariadenie výrobcu elektriny nebude pripojené do sústavy. Spôsob a podmienky vykonania funkčnej skúšky určí prevádzkový poriadok prevádzkovateľa distribučnej sústavy.

Podľa názoru krajského súdu z ustanovení zákona č. 309/2009 Z. z. vyplýva záver, že funkčná skúška je súhrn opatrení prevádzkovateľa distribučnej sústavy, ktorými preskúma, či zariadenie výrobcu elektriny spĺňa technické podmienky na pripojenie do sústavy; pritom je v právomoci prevádzkovateľa distribučnej sústavy určiť spôsoby a podmienky jej vykonania. Skutočnosť, že v čase vykonania funkčnej skúšky u žalobcu nebol prijatý prevádzkový poriadok, ešte neznamená, že si spôsob a podmienky nemohol prevádzkovateľ určiť. Tento spôsob si určil Usmernením pre vykonanie funkčnej skúšky, ktoré sa nachádza v správnom spise a bolo zverejnené na webovej stránke prevádzkovateľa. Z usmernenia vyplýva, že k vykonaniu funkčnej skúšky nebolo potrebné len preskúmať samotné zariadenie z technického hľadiska, ale bolo potrebné preskúmať aj predložené listiny (schválený realizačný projekt stavby, uzavretú zmluvu o pripojení, zmluvu o dodávke a distribúcii pri vzniku nového odberného miesta a miestne prevádzkové predpisy pre elektrárne), a teda súčasťou funkčnej skúšky nebolo len vykonanie čiastkových kontrol a technické parametre zariadení na výrobu elektriny v teréne, ale aj preskúmanie listinných dôkazov technického charakteru. Súčasťou funkčnej skúšky je nielen posudzovanie jednotlivých technických parametrov priamo na zariadení, ale aj posudzovanie listín predložených žiadateľom ohľadne týchto parametrov a skontrolovanie samotných technických výstupov z jednotlivých kontrol, aby bolo možné do protokolu, ktorý je len dokladom o úspešnom vykonaní funkčnej skúšky, uviesť záverečný výsledok kontroly. Administratívna časť kontroly všetkých získaných dôkazov je tiež kontrolou technických podmienok v zmysle § 5 ods. 14 zákona o podpore obnoviteľných zdrojov energie, t. j. je funkčnou skúškou. Ak príslušný pracovník prevádzkovateľa distribučnej sústavy neobjaví chybu v technických podkladoch, samotných výstupoch z týchto kontrol a ani v dokladoch, ktoré predložil žiadateľ, potrebných pre úspešné vykonanie funkčnej skúšky, a protokol ako doklad o jej úspešnom vykonaní podpíše, týmto momentom je funkčná skúška ukončená. Uvedený moment prevádzkovateľ distribučnej sústavy zhmotnil pod bodom 13. protokolu. Až týmto

overením správnosti podkladov pre vydanie protokolu je funkčná skúška zavŕšená. Dátum tohto zavŕšenia bol v protokole uvedený 04.07.2012 a podľa názoru súdu je tento dátum aj dátumom ukončenia funkčnej skúšky. Ide o dátum vydania protokolu o ukončení úspešného vykonania funkčnej skúšky. Na základe uvedených skutočností dospel krajský súd k záveru, že funkčná skúška bola ukončená dňom 04.07.2012, a preto pri určovaní ceny energie žalovaný na zariadenie žalobcu aplikoval ustanovenie § 11a ods. 1 písm. b/ vyhlášky č. 225/2011 Z. z..

Krajský súd dospel k záveru, že pri posudzovaní danej veci je potrebné vychádzať z obsahu protokolu a prisúdiť náležitú právnu relevanciu jeho bodu 13., v ktorom sa výslovne uvádza, že „funkčnú skúšku“ podpisuje, schvaľuje za SSE-D, a. s. riaditeľ sekcie, pričom v tomto bode je osobitná kolónka na uvedenie dátumu ukončenia funkčnej skúšky („platnosť protokolu od“) a zároveň sa tam uvádza, že bez tohto podpisu je protokol neplatný. I napriek nedodržaniu lehôt uvedených v § 5 ods. 14 zákona č. 309/2009 Z. z. - 30-dňovej a 10-dňovej lehoty, toto porušenie podľa jeho názoru nemohlo mať vplyv na zákonnosť rozhodnutia pri určení, že funkčná skúška bola ukončená dňom 04.07.2012. Poukázal na to, že orgánom štátneho dozoru nad dodržiavaním zákona č. 309/2009 Z. z. bola v čase vykonania skúšky Štátna energetická inšpekcia (v súčasnom období Štátna obchodná inšpekcia a colné úrady podľa osobitného predpisu), porušením povinnosti podľa § 5 ods. 14 zákona č. 309/2009 Z. z. sa SSE-D, a. s., dopustila správneho deliktu, orgánom kontroly uvedenej inšpekcie nie je žalovaný.

Ďalšie námietky zo strany žalobcu krajský súd nepovažoval za podstatné, a preto nebolo potrebné sa nimi zaoberať.

Návrh žalobcu na prerušenie konania z dôvodu, že bude podaná ústavná sťažnosť proti rozhodnutiu Najvyšší súd Slovenskej republiky sp. zn. 2Sžf/23/2014, krajský súd zamietol, nakoľko uvedený dôvod nie je dôvodom na prerušenie konania podľa § 109 O.s.p.

Výrok o trovách konania odôvodnil krajský súd neúspechom žalobcu v konaní s poukazom na § 250k ods. 1 O.s.p.

Proti tomuto rozsudku proti všetkým jeho výrokom podal žalobca v zákonnej lehote odvolanie navrhujúc jeho zrušenie a vrátenie veci súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, nakoľko v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O.s.p., pretože účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom a zároveň súd prvého stupňa nesprávne vec právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav, konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Namietal, že krajský súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam o čase ukončenia funkčnej skúšky, jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci v časti aplikácie ustanovenia § 11a ods. 1 písm. b/ vyhlášky č. 225/2011 Z. z. pri určení ceny energie na zariadenie žalobcu a zároveň jeho konanie je postihnuté inou vadou spočívajúcou v nepreskúmateľnosti rozhodnutia pre nezrozumiteľnosť a nedostatok dôvodov, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, keďže v odôvodnení napadnutého rozsudku neuviedol, akými logickými úvahami a postupmi dospel k svojim skutkovým a právnym záverom, pričom sa s námietkami, na ktoré poukazoval žalobca, dostatočne a presvedčivo nevysporiadal a náležite nevyhodnotil, z akých dôvodov ich považoval za nedôvodné.

Žalobca nesúhlasil s právnym názorom krajského súdu, že skutočnosť, že v čase vykonania funkčnej skúšky u žalobcu nebol prijatý prevádzkový poriadok, ešte neznamená, že si spôsob a podmienky nemohol prevádzkovateľ určiť, a že tento spôsob si určil Usmernením pre vykonanie funkčnej skúšky, ktoré sa nachádza v správnom spise a bolo zverejnené na webovej stránke prevádzkovateľa. Uviedol, že už v žalobe namietal, že s prihliadnutím na čl. 2 bod 3 Ústavy SR nie je možné rozhodnutím žalovaného ukladať v súvislosti s úspešným vykonaním funkčnej skúšky fotovoltaickej elektrárne ďalšie povinnosti nešpecifikované zákonom ani dokumentom výslovne určeným zákonom (Prevádzkový poriadok SSE-D). Poukázal na to, že v ustanovení § 5 ods. 14 zákona č. 309/2009 Z. z. je jasne daný príkaz, že prevádzkový poriadok mal byť vydaný, avšak táto povinnosť nebola splnená; prevádzkový poriadok platný v čase uvedenia zariadenia žalobcu do prevádzky žiadne špecifické podmienky a spôsoby, ktorých úpravu naň zákon delegoval, neupravoval v rozsahu povinností, ktorých splnenie sa v preskúmanom rozhodnutí požaduje od žalobcu. Mal preto za to, že žalovaný nemohol od žalobcu

požadovať splnenie iných než zákonom uvedených požiadaviek - a síce úspešné vykonanie funkčnej skúšky. Napokon aj sám žalovaný priznal, že predmetný prevádzkový poriadok neustanovoval proces vykonania funkčnej skúšky, a z toho dôvodu bolo spoločnosťou SSE-D, a.s. vydané usmernenie, ktorým mala špecifikovať, aké náležitosti musí regulovaný subjekt predložiť a aké povinnosti musí splniť, aby mohla byť elektrárňou pripojená do distribučnej sústavy SSE-D, a.s.. V tejto súvislosti žalobca namietal, že krajský súd sa nevysporiadal s jeho argumentáciou ohľadne neexistencie právnej normy oprávňujúcej požadovať od žalobcu splnenie podmienok nad rámec zákona, so skutočnosťou, že nielen zákon, ale ani prevádzkový poriadok neobsahuje žalovaným deklarované podmienky a povinnosti, ktorých splnenie od žalobcu žalovaný požadoval, ďalej so skutočnosťou, že prevádzkový poriadok neobsahuje ani podmienky (požiadavka podpisu v bode 13.) uvedené v protokole, s argumentáciou žalobcu, že žalovaný požaduje od žalobcu splnenie podmienok nad rámec zákona, a ani s obsahom prevádzkového poriadku a absenciou zákonom vyžadovanej úpravy spôsobu a podmienok vykonávania funkčných skúšok. Pokiaľ išlo o konštatovanie legitímnosti požiadavky podpisu v kolónke pod bodom 13. protokolu krajským súdom ako úspešného vykonania funkčnej skúšky, v tomto smere žalobca namietal arbitrárnosť a svojvoľnosť napadnutého rozsudku, keďže pretože jeho záver o relevancii bodu 13. protokolu ako podmienky pre uvedenie zariadenia do prevádzky nemá oporu v hmotnom práve.

Žalobca v odvolaní tiež poukázal na nezrozumiteľnosť a zmätočnosť rozhodnutia žalovaného v rozsahu odkazu na rozhodnutie č. 1653/2012/E-OZ, z ktorého malo prvostupňové rozhodnutie vychádzať, pretože vychádzajúc z obsahu prvostupňového rozhodnutia toto odkazuje na rozhodnutie č. 1818/2013/E-OZ (a nie na č. 1653/2012/E-OZ).

V súvislosti so zamietnutím návrhu žalobcu na prerušenie konania žalobca uviedol, že podal ústavnú sťažnosť proti rozsudku NS SR sp. zn. 2Sžf/23/2014, ktorým bol zmenený rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 23S/69/2013 tak, že žaloba bola zamietnutá, a preto je dôvodné predmetné konanie prerušiť.

Zároveň si žalobca uplatnil trovy odvolacieho konania, ktoré vyčíslil sumou 148,22 € (tarifná odmena za zastupovanie advokátkou s paušálnou náhradou) a 70 € (súdny poplatok za odvolanie).

Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdil. Zrekapituloval priebeh doterajšieho správneho aj súdneho konania. Zdôraznil, že žalovaný úrad nie je účastníkom procesu funkčnej skúšky a nie je v jeho právomoci do procesu vykonávania funkčnej skúšky zasahovať. Pri posudzovaní splnenia zákonných podmienok pre uvedenie zariadenia do prevádzky preto musí vychádzať z dokumentov iných subjektov (v danom prípade Stredoslovenská energetika - Distribúcia, a.s.), a to z kolaudačného rozhodnutia o povolení užívania zariadenia výrobcu elektriny, resp. z dokladu preukazujúceho úspešné vykonanie funkčnej skúšky.

Podaním doručeným krajskému súdu dňa 04.02.2015 žalovaný doručil do súdneho spisu kópiu rozhodnutia č. 0160/2010/E-PP, 3532-2010-Ba zo dňa 06.12.2010, ktorým pre prevádzkovateľa distribučnej sústavy SSE-D, a.s. schválil prevádzkový poriadok. Spolu s uvedeným rozhodnutím predložil aj rozhodnutie č. 0165/2011/E-PP, 324-2011-BA zo dňa 21.02.2011, ktorým pre prevádzkovateľa distribučnej sústavy SSE-D, a.s. schválil zmenu prevádzkového poriadku schváleného vyššie uvedeným rozhodnutím.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, v medziach odvolania (§ 212 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250ja ods. 2 O.s.p.) s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk, a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je dôvodné.

V preskúmvanej veci bolo rozhodujúce vyhodnotiť, či určenie časového momentu pre uvedenie zariadenia výrobcu elektriny do sústavy SSE-D, a.s. do prevádzky krajským súdom bolo vecne správne, t. j. či pre určenie časového momentu uvedenia zariadenia do prevádzky je relevantný dátum faktického vykonávania funkčnej skúšky uvedený v protokole o funkčnej skúške v bodoch 5., 10., 12., teda dátum 28.06.2012, alebo dátum v bode 13., teda deň 04.07.2012, v ktorom je uvedený dátum ukončenia

funkčnej skúšky a jeho schválenie SSE-D, a.s. Od tohto časového určenia závisí určenie pevnej ceny elektriny a stanovenie doplatku pre žalobcu .

V tejto súvislosti považuje odvolací súd za potrebné účastníkom predostrieť, že v obdobnej veci týkajúcej sa tých istých účastníkov Ústavný súd Slovenskej republiky nálezom vydaným pod č. k. II. ÚS 274/2015-57 zo dňa 16.12.2015 zrušil rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Sžf/23/2014 z 24.09.2014 a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Uvedeným rozsudkom najvyšší súd zmenil rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 23S/69/2013 z 11.09.2013, ktorým zrušil preskúmané rozhodnutie žalovaného, tak, že žalobu zamietol. Závazný právny názor na výklad a aplikáciu bol uvedený v odôvodnení citovaného nálezu, v ktorom ústavný súd uviedol :

Rozhodujúce skutkové okolnosti tejto veci sú medzi účastníkmi konania nesporné. Ako sporné sa javí naproti tomu právne posúdenie tej nespornej skutočnosti, podľa ktorej v rozpore s ustanovením § 5 ods. 14 poslednej vety zákona č. 309/2009 Z. z. prevádzkovateľ v čase vykonania funkčnej skúšky nemal vo svojom prevádzkovom poriadku zakotvený spôsob a podmienky vykonania funkčnej skúšky. Podľa názoru sťažovateľky prevádzkovateľ nemohol tento nedostatok právne účinne nahradiť uverejnením úpravy vykonania funkčnej skúšky na svojom webovom sídle.

Ďalej je potrebné poukázať na to, že kým najvyšší súd v napadnutom rozsudku právny názor orgánov verejnej správy (úradu a žalovaného) akceptoval, zatiaľ iný senát najvyššieho súdu („4S“) v skoršom rozhodnutí sp. zn. 4 Sžf 5/2014 z 1. apríla 2014 posúdil obdobnú vec inak, vychádzajúc z toho, že § 5 ods. 14 zákona č. 309/2009 Z. z. je zmocňujúcim ustanovením určujúcim, že spôsob a podmienky vykonania funkčnej skúšky mali byť podrobne upravené v prevádzkovom poriadku prevádzkovateľa. Rovnaký právny názor zaujal tento senát aj v ďalších, neskorších rozhodnutiach.

Dosiaľ uvedené znamená, že rozhodovacia prax senátov správneho kolégia najvyššieho súdu pri posudzovaní uvedenej právnej otázky sa výrazným spôsobom líši. Zrejmé je aj to, že najvyšší súd v napadnutom rozhodnutí sa s odlišným právnym názorom iného senátu nezaoberal a nevysvetlil presvedčivým spôsobom, prečo ho nepovažoval za akceptovateľný.

K znakom právneho štátu a medzi jeho základné hodnoty patrí neoddeliteľne princíp právnej istoty vyplývajúci z čl. 1 ods. 1 ústavy (PL. ÚS 36/95), ktorého neopomenuteľným komponentom je predvídateľnosť práva.

Súčasťou uvedeného princípu je tiež požiadavka, aby sa na určitú právne relevantnú otázku pri opakovaní v rovnakých podmienkach dala rovnaká odpoveď (I ÚS 87/93, PL. ÚS 16/95, II. ÚS 80/99), teda to, že obdobné situácie musia byť rovnakým spôsobom právne posudzované.

V zásadnej ústavno-právnej rovine platí, že je v rozpore s inštitúciou právneho štátu v rámci neho s požiadavkou právnej istoty, resp. predvídateľnosti súdneho rozhodnutia, aby všeobecné súdy rozhodovali v obdobných veciach odlišným, ba až protichodným spôsobom. V každom prípade však pri odchýlení od skoršej rozhodovacej praxe sa vyžaduje cieleňé zdôvodnenie odlišného stanoviska v obdobnej otázke.

Pri hľadaní ústavne konformného výkladu daného problému vychádza ústavný súd v podstate z právneho názoru obdobného s právnym názorom najvyššieho súdu vyjadreným v rozhodnutí sp. zn. 4 Sžf 5/2014 z 1. apríla 2014, podľa ktorého treba ustanovenie § 5 ods. 14 poslednej vety zákona č. 309/2009 Z. z. považovať za ustanovenie zmocňujúceho charakteru. Hoci nejde o zmocňujúce ustanovenie v pravom (legislatívnom) význame slova, keďže prevádzkovateľ nie je orgánom verejnej správy, a preto nie je oprávnený vydávať všeobecne záväzné právne predpisy, má toto ustanovenie vzhľadom na jeho znenie prikazujúcu (obligatórnu) povahu, lebo z neho vyplýva povinnosť prevádzkovateľa distribučnej siete zakotviť spôsob a podmienky vykonania funkčnej skúšky do svojho prevádzkového poriadku.

Prevádzkovateľ je obchodnou spoločnosťou zapísanou v obchodnom registri, a je preto v zásade subjektom súkromného práva. Jeho prevádzkový poriadok by v podstate bolo možné považovať za vnútorný (interný) firemný predpis. Takáto charakteristika právnej povahy prevádzkového poriadku prevádzkovateľa regionálnej distribučnej siete by však nebola úplná, pretože z dôvodu verejného záujmu (daného významom a váhou fungovania distribučnej siete) podlieha prevádzkový poriadok prevádzkovateľa regionálnej distribučnej siete schváleniu úradu v rámci správneho konania. Znamená to vo svojich dôsledkoch, že postup a rozhodovanie prevádzkovateľa regionálnej distribučnej siete pri vykonávaní funkčnej skúšky zariadenia výrobcu elektriny a pri prijímaní záverov z nej sa javí určitý verejno-právny charakter.

Na základe dosiaľ uvedeného možno usúdiť, že verejno-právna povaha funkčnej skúšky je daná zakotvením jej podmienok a spôsobu jej vykonania v prevádzkovom poriadku prevádzkovateľa regionálnej distribučnej siete, ktorý podlieha schváleniu úradu v správnom konaní. Bez splnenia príkazu vyplývajúceho z ustanovenia § 5 ods. 14 poslednej vety zákona č. 309/2009 Z. z. možno funkčnú skúšku, ktorú vykonal pre sťažovateľku prevádzkovateľ, považovať iba za súkromno-právnu činnosť.

Z dosiaľ uvedeného by na prvý pohľad mohol vyplývať záver zhodný so záverom senátu „4S“ najvyššieho súdu, podľa ktorého bez podrobnej úpravy podmienok funkčnej skúšky s ustálením rozhodujúcich pojmov v prevádzkovom poriadku (a bez jeho schválenia úradom) je vyhodnotenie určenia časového momentu uvedenia zariadenia výrobcu elektriny do prevádzky predčasné. Takýto záver by však nebolo možné považovať za ústavne konformný, pretože by znamenal vlastne nemožnosť vykonania funkčnej skúšky dovedty, kým spôsob a podmienky jej vykonania nebudú zakotvené v prevádzkovom poriadku schválenom úradom. Takýto záver by vo svojich dôsledkoch viedol vlastne k odňatiu spravodlivosti (*denegatio iustitiae*) na úkor sťažovateľky prinajmenšom na určitú dobu, a to tým, že sťažovateľka by nemohla byť začlenená do regionálnej distribučnej siete a nemohla by ani dostávať doplatok k pevnej cene elektriny.

Za daného stavu bolo povinnosťou úradu v rámci správneho konania posúdiť rozhodujúcu otázku z verejno-právneho pohľadu, a to vrátane preskúmania postupu prevádzkovateľa v súvislosti so spôsobom a podmienkami vykonania funkčnej skúšky. To znamená, že úrad by mal popri obvyklom skúmaní v danom type konania skúmať navyše aj správnosť a opodstatnenosť spôsobu a podmienok vykonania funkčnej skúšky, teda to, čo by inak skúmal pri schvaľovaní prevádzkového poriadku obsahujúceho požiadavky vyplývajúce z ustanovenia § 5 ods. 14 poslednej vety zákona č. 309/2009 Z. z.

V danej súvislosti treba v zásade súhlasiť s názorom senátu „4S“ najvyššieho súdu, podľa ktorého nie je možné, aby prevádzkovateľ regionálnej distribučnej siete, ktorý nerešpektoval ustanovenie § 5 ods. 14 poslednej vety zákona č. 309/2009 Z. z., vychádzal z takého výkladu ustálenia rozhodujúceho časového okamihu, ktorý smeruje len v jeho prospech. V opačnom prípade by bola totiž sankcionovaná sťažovateľka, ktorá postupovala v súlade s právnymi predpismi, a naopak, prevádzkovateľ, ktorý zákon nedodržal, by bol zvýhodnený.

Súčasne najvyšší súd poukazuje na nález Ústavného súdu SR č. k. I. ÚS 373/2015-33 zo dňa 25.11.2015, ktorým rozhodol, že základné právo žalobcu na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s čl. 13 ods. 1 písm. a/ a čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky bolo porušené rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Sžf/43/2014 z 28.01.2015, ktorý zároveň zrušil a vec vrátil najvyššiemu súdu na ďalšie konanie. Tento rozsudok sa tiež týkal druhovo obdobnej veci ako v prejednávanom prípade. Závazný právny názor na výklad a aplikáciu bol uvedený v bode 22. odôvodnenia nálezu: „... relevantnou skutočnosťou pre určenie ceny elektriny vyrobenej z obnoviteľných zdrojov energie je čas uvedenia zariadenia na výrobu el. energie do prevádzky, pričom podľa § 2 ods. 3 písm. e) zákona o podpore OZE zariadenie na výrobu el. energie sa považuje za uvedené do prevádzky dňom úspešného vykonania funkčnej skúšky pripojenia tohto zariadenia výrobcu elektriny do distribučnej sústavy, ktorej (rozumej funkčnej skúšky) spôsob a podmienky vykonania má byť podľa § 5 ods. 14 zákona o podpore OZE určený v prevádzkovom poriadku prevádzkovateľa distribučnej sústavy. Súčasne z dikcie druhej vety § 5 ods. 14 zákona o

podpore OZE vyplýva, že funkčná skúška je úspešne vykonaná, ak zariadenie výrobcu elektriny spĺňa technické podmienky na pripojenie do distribučnej sústavy, o čom vydá prevádzkovateľ distribučnej sústavy výrobcovi elektriny dokladom úspešnom vykonaní funkčnej skúšky do 10 dní odo dňa jej vykonania".

Z citovaných nálezov ústavného súdu vyplýva, že právna prax v zrušených rozsudkoch najvyššieho súdu nebola ústavne konformná. Rozhodnutia ústavného súdu nastavujú jednotné parametre výkladu a aplikácie právnych predpisov súdov v správnom súdnictve v druhovo obdobných veciach.

Vychádzajúc z právnych názorov ústavného súdu prezentovaných v citovaných nálezoch najvyšší súd konštatuje, že v prejednávanej veci krajský súd aj napriek zistenej skutočnosti, že SSE - Distribúcia ako správca distribučnej siete si v rozpore s imperatívom daným mu explicitne v § 5 ods. 14 zákona o podpore obnoviteľných zdrojov energie spočívajúceho v povinnosti upraviť vo svojom prevádzkovom poriadku spôsob a podmienky vykonania funkčnej skúšky túto povinnosť neplnil, takže distribútor objektívnym a úradom pre reguláciu (ktorý schvaľuje prevádzkový poriadok distribútorov) preskúmateľným spôsobom neurčil, kedy považuje funkčnú skúšku za vykonanú, krajský súd túto nezákonnosť prehliadol a pri ustálení rozhodného času na vykonanie funkčnej skúšky tento nedostatok odôvodnil svojím výkladom o nutnosti prisúdiť v tomto smere právnu relevanciu internému protokolu správcu distribučnej siete o vykonaní funkčnej skúšky. V tejto súvislosti krajský súd v súlade s názorom prezentovaným žalovaným pri vyhodnotení relevantného dátumu uvedenia zariadenia sťažovateľa na výrobu elektrickej energie do prevádzky, t.j. pri určení dátumu vykonania funkčnej skúšky tohto zariadenia, neprisúdil primárne dôležitosť zneniu zákona, podľa ktorého sa „... všeobecne rozumie časom uvedenia zariadenia výrobcu elektriny do prevádzky dátum... kedy bola úspešne vykonaná funkčná skúška pripojenia zariadenia výrobcu elektriny do sústavy..." (§ 2 ods. 3 písm. e/ zákona o podpore obnoviteľných zdrojov energie), pričom funkčná skúška je úspešne vykonaná, keď zariadenie výrobcu elektriny spĺňa „... technické podmienky na pripojenie do sústavy..." (§ 5 ods. 14 zákona o podpore obnoviteľných zdrojov energie), ale v tomto smere v rozpore s týmito zákonnými ustanoveniami na posúdenie úspešnosti vykonania funkčnej skúšky extenzívne nad rámec zákonnej požiadavky pripísal dôležitosť aj tzv. administratívnej kontrole vykonania funkčnej skúšky riaditeľom sekcie AM, podpisujúcim za distribútora protokol „... o úspešnom vykonaní funkčnej skúšky..". Krajský súd ani žalovaný v preskúvanom rozhodnutí sa však v tomto smere nevysporiadali ani s tým, že vydanie predmetného protokolu o funkčnej skúške nie je predpokladom úspešného vykonania funkčnej skúšky zariadenia na výrobu el. energie, ale že týmto predpokladom je v zmysle citovaného ustanovenia § 5 ods. 14 zákona o podpore obnoviteľných zdrojov energie iba splnenie technických podmienok na pripojenie tohto zariadenia do distribučnej sústavy el. energie. Napokon uvedené potvrdzuje aj ďalšie znenie § 5 ods. 14 zákona o podpore obnoviteľných zdrojov energie, podľa ktorého protokol o funkčnej skúške sa vydáva až ex post, t. j. až „po" úspešnom vykonaní funkčnej skúšky, a to do 10 dní po jej vykonaní, a je iba dokladom pre prevádzkovateľa zariadenia na výrobu elektrickej energie o úspešnom zapojení jeho zariadenia do distribučnej sústavy. V konečnom dôsledku sa tak krajský súd ani žalovaný nevysporiadali s tým, či zákon o podpore obnoviteľných zdrojov energie [§ 2 ods. 3 písm. e/] alebo vyhláška o cenovej regulácii [§ 11 ods. 1 a § 11a ods. 1] spája alebo nespája s týmto protokolom o funkčnej skúške nejaký právom predpokladaný príčinný následok, ktorým je určenie ceny za výrobu elektrickej energie z obnoviteľných zdrojov. Inými slovami, sa nevysporiadali s tým, či na určenie ceny za elektrickú energiu vyrobenú z obnoviteľných zdrojov má alebo nemá vplyv dátum vydania protokolu o vykonaní funkčnej skúšky v kontexte § 11 ods. 1 a § 11a ods. 1 vyhlášky o cenovej regulácii, podľa ktorej sa určenie tejto ceny odvíja od času uvedenia zariadenia na výrobu el. energie z obnoviteľných zdrojov do prevádzky, pričom v spojení s § 2 ods. 3 písm. e/ zákona o podpore obnoviteľných zdrojov energie sa toto zariadenie považuje za uvedené do prevádzky dňom úspešného vykonania funkčnej skúšky.

Krajský súd sa v napadnutom rozsudku nevysporiadal s dopadom nezákonného postupu distribútora siete, ktorý podmienky a spôsob vykonania funkčnej skúšky nestanovil explicitne vo svojom prevádzkovom poriadku v záujme právnej istoty neurčitého počtu prevádzkovateľov zariadení na výrobu elektrickej energie z obnoviteľných zdrojov pre účely ich jednotnej aplikácie vo všetkých obdobných

prípadoch, ale túto nezákonnosť konvalidoval subjektívnym výkladom, ktorý nemal oporu v jasných ustanoveniach zákona o podpore obnoviteľných zdrojov energie a vyhlášky o cenovej regulácii. Týmto spôsobom bolo prenesené znášanie rizika nejednotnej aplikácie a výkladu dotknutých zákonných ustanovení ad hoc na výrobcov elektrickej energie z obnoviteľných zdrojov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že preskúmané rozhodnutie žalovaného v medziach žaloby nie je v súlade so zákonom, a preto napadnutý rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici v súlade s ustanovením § 250ja ods. 3 O.s.p. zmenil tak, že zrušil rozhodnutie žalovaného a vec mu vrátil na ďalšie konanie s tým, že žalovaný sa vysporiada so všetkými vyššie uvedenými skutočnosťami. Je potrebné posúdiť, aký vplyv mala absencia prevádzkového poriadku na posúdenie podmienok a spôsobu vykonania funkčnej skúšky, tiež rozdielne posudzovanie relevantnosti bodu 12. a 13. protokolu o funkčnej skúške a najmä skutočnosti, že zariadenie na výrobu elektrickej energie sa fakticky používalo a dodávalo elektrickú energiu do distribučnej siete už od mesiaca jún 2012.

Napadnutý výrok rozsudku o zamietnutí návrhu na prerušenie konania odvolací súd potvrdil s ohľadom na skutočnosť, že iba zámer podať ústavnú sťažnosť nemohol byť dôvodom na prerušenie konania. V čase rozhodovania odvolacieho súdu ústavný súd o predmetnej ústavnej sťažnosti už rozhodol, pričom závery ústavného súdu boli aplikované aj na prejednávajúcu vec.

O trovách konania rozhodol odvolací súd podľa 250k ods. 1 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. tak, že úspešnému žalobcovi priznal náhradu trov konania, ktoré pozostávali z náhrady súdnych poplatkov zo žaloby a z odvolania (2-krát po 70 €) 140 € a z náhrady trov právneho zastúpenia v odvolacom konaní podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti SR č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov za jeden úkon právnej služby - písomné podanie odvolania zo dňa 29.01.2015 vo výške 139,83 €, s paušálnou náhradou 8,39 €, teda spolu 148,22 €. Trovy právneho zastúpenia v prvostupňovom konaní právna zástupkyňa žalobcu nevyčísliť do troch pracovných dní od vyhlásenia rozsudku, a preto jej s poukazom na § 151 ods. 2 O.s.p. nebolo možné ich náhradu priznať.

Odvolací súd v odvolacom konaní postupoval podľa ustanovení Občianskeho súdneho poriadku, ktorý bol zrušený zákonom č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (§ 473), ktorý nadobudol účinnosť dňa 01.07.2016.

Dňom 01.07.2016 nadobudol účinnosť zákon č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok, ktorý v § 491 ods. 1 ustanovil, že ak nie je ďalej ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

Podľa § 492 ods. 2 Správneho súdneho poriadku odvolacie konania podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

V súlade s vyššie uvedenými prechodnými ustanoveniami odvolací súd v predmetnej veci postupoval podľa doterajšieho predpisu, Občianskeho súdneho poriadku.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 veta tretia zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.